

Навесні 1961 року повідомили, що Київський інститут театраль-ного мистецтва оголошує прийом студентів на новостворений кі-нофакультет. Ініціатори — ректор цього вузу І.Чабаненко, режи-сери В.Івченко, Т.Левчук, завідувач кафедри історії й теорії кі-но І.Корнієнко, декан факультету В.Смородін, режисери В.Небе-ра, Г.Крикун, В.Поліщук, В.Пархоменко, О.Народницький та інші. Бажаючих стати «кінозірками» зібралось близько 900 осіб. Юнаки і дівчата приїхали з усіх куточків України. Після першого туру абі-турієнтів скоротилось майже на половину, на третій вийшло двад-цять п'ять. Врешті у списках зарахованих залишилось тринадцять прізвищ — п'ять дівчат і вісім хлопців.

Семестри йшли за семестрами. Знайомство із знімальним май-данчиком почалось буквально з перших днів навчання. Ще на першому курсі Зоя Недбай знялась у фільмі «Михайло Романов», Рая Недашківська зіграла Мавку, Тараса Шевченка у фільмі «Сон»

та Івана Палійчука в «Тінях забутих предків» зіграв Іван Миколай-чук, Валерій Бесараб і Гафія Кополовець — у фільмі В.Івченка «Здрастуй, Гнате!». Віталій Дорошенко — у «Немає невідомих солдат» і «Ключі від неба». Курс зробив серйозні творчі заявки, їх знали, любили, на них покладали надії. Запрошень було стільки, що Віктор Ілларіонович Івченко змушений був обмежувати, а іно-ді й забороняти зніматись, бо не за горами був диплом.

Хто бачив цих первістків у дипломній виставі «Аргонавти», той пе-реконався: вони ще потішать глядача і в кіно, і в театрі. За назвою дипломної вистави ці юнаки і дівчата увійдуть і до літопису інсти-туту. Як і герой грецької легенди, що вирушив на кораблі «Арго» за золотим руном, випускники кінофакультету 1965 року постави-ли благородну мету — досягти висот акторської майстерності. Після закінчення вузу весь курс прийняли у штат кіностудії ім.О.Довженка.

В червні минуло 35 років першого випуску кінофакультету

Аргонавти

* У матеріалі використані фрагмен-ти інтерв'ю акторів, які вони дали на початку навчання, у вересні 1961 року в «Новинах кіноекрану».

41

Райса Недашківська ■ Коли прийшла на кі-ностудію, вже знялась у фільмах: «Лісова піс-ня», «Дмитро Горицвіт», «Царева наречена», «Сон», «Гадюка». Грала у фільмах різних сту-дій: «Телефоністка», «Ярослав Мудрий», «Стежки Алтаю», «Помилка Оноре де Бальза-ка», «Вавилон XX», «Народжена революцією», «Юлька», «Щастя поруч», «Голос трави», «Ко-місар» (за цю роль дістала приз кінематогра-фістів «Ніка»). Грала моновиставу «Канте-Хондо» за творами Гарсія Лорки. З 1980 — у Київському Молодіжному театрі. Сьогодні — народна артистка України, грає на антрепризних сценах, здійснює моновистави ■

Райса Недашківська:

Вперше я зустрілась з кіномистецтвом у кабінеті Віктора Ілларіоновича Івченка. Це було 1960 року. Переступивши поріг і привітав-шись, я відразу почала: «Вікторе Ілларіоновичу, Мавка не моя роль. Мавка ліричного пла-ну». «А ти якого плану?» «Я... я — героїко-дра-матичного». «Ось як... Гарзд, Раю. Про пла-ни поговоримо іншим разом, а тепер скажи: ти любиш, знаєш Лесю Українку?» «Люблю». «Тоді ще і ще раз читай «Лісову пісню» і будеш зніматися в ролі Мавки...»

Гафія Кополовець:

А я теж пробувалась на Мавку. Кіномистецтво прийшло до мене в особі асистента режисера, коли я в'язала снопи у полі. Асистент запро-сив мене їхати до Києва на пробу, а в мене ру-ки подряпані. Хіба можна, думаю, з такими ру-ками артисткою стати? Але, як бачите, нама-гаюсь. До екзаменів в інститут грала у Бере-говському народному театрі. А родом я з села Вишня Студена на Закарпатті.

Гафія Болотова (Кополовець)

■ Студенткою знялась у філь-мах «Весільні дзвони», «Сріб-ний тренер», «Адреса вашого дому», «Помилка Оноре де Бальзака». Інші фільми: «Дід лі-вого крайнього», «Ніжність до ревучого звіра», «Прості тур-боти», «Я — син трудового народу», «Сільські бувальщини». Працює на озвучуванні та дублюванні фільмів. Актриса театру-студії кіноактора, зні-мається в епізодах та рекламних стрічках ■

Світлана Кондратова (Сологуб) ■ Ще сту-денткою знялась у фільмах «Радість моя», «Сейм виходить з берегів». Амплуа характер-ної комедійної актриси. Ролі у фільмах: «Де-сятий крок», «Два роки над прірвою», «Коли людина усміхнулась», «Варчина земля», «Весняний шторм», «Причал», «Непосиди», «Юркові світанки», «Не мине й року». Зали-шила кіно і змінила рід занять ■

Світлана Сологуб

А я з Кам'яного Броду. Біографія моя класич-но артистична. Активна самодіяльність у школі. Громадськість помічає талановиту уче-ницю (сміється), стара вчителька української мови зі сльозами на очах благословляє її на святий шлях мистецтва. Талановита учениця (це я, не забувайте) приїжджає до Києва і вступає до театального інституту.

Зоя Недбай ■ (1942 — 1990)
Знялась у фільмах «Михайло Романов», «Є такий острів», «Сьогодні й щодень», «Карантин», «Внуки Колумба», «Інспектор карного розшуку» та «Будні карного розшуку», «Прощайте, фараони» ■

Зоя Недбай:

А я не «традиційна». У шкільній самодіяльності участі не брала, хоча стати актрисою мріяла завжди. Здала іспити на відділення артистів театру, але коли дізналась, що відкривається кінофакультет, довелося ще раз пройти три тури конкурсу.

Алла Волошина ■ Почала творчий шлях у театрі Групи Радянських Військ в НДР, де працювала чотири роки і знімалась на студії ДЕФА («Спрага подорожей», «Екскурсія по СРСР»). На батьківщині знялась у фільмах «Лушка», «Дні льотні», «Десятий крок», «Наодинці з ніччю», «Час московський», «Не мине й року», «Прості турботи». Грала на сцені театру кіноактора. Сьогодні — в штаті театру-студії кіноактора ■

Алла Волошина:

Ще на першому турі Іван Миколайчук визначив моє амплуа: «Ти, Алко, будеш королевою гостро-комедійно-характерних ролей». Якщо б його слова та... О! Тоді нехай збудеться прогноз Миколайчука.

Іван Миколайчук ■ (1941 — 1987). Ще студентом знявся у фільмах «Сон», «Тіні забутих предків», «Гадюка». Став провідним актором українського кіно, знімався у фільмах, які увійшли до золотого фонду українського кіно: «Камінний хрест», «Комісари», «Білий птах з чорною ознакою», «Захар Беркут», «Анничка», «Пропала грамота», «Тривожний місяць вересень», «Повернення Баттерфляй», «Вавилон XX», «Легенда про княгиню Ольгу». Зіграв у фільмах «Бур'ян», «Помилка Оноре де Бальзака», «Спокута чужих гріхів» та багатьох інших. Співавтор сценаріїв «Білий птах...», «Мріяти і жити», «Відлюдько», здійснив музичне оформлення фільмів «Білий птах з чорною ознакою» та «Вавилон XX». Постановник фільмів «Вавилон XX», «Така пізня, така тепла осінь». В пам'ять Івана Миколайчука 1991 року проводився всеукраїнський кінофестиваль у Києві та Чернівцях. У селі Чорторія — меморіальний музей актора. Він по-смертно удостоєний Державної премії України ім.Т.Г.Шевченка ■

Іван Миколайчук:

Я теж з Карпат. Народився в селі Чорторія. Десятеро дітей нас у мами. Треба було комусь розважати менших. От і лицедіяв я перед ними. Потім навчався в студії при Чернівецькому драматичному театрі. Я здав екзамени на відділення артистів драми. А приїхав учитись, і з'ясувалось, що мене зарахували на кінофакультет. Ця зустріч з кіномистецтвом для мене несподівана, але приємна.

Іван Симоненко:

Ви чуєте, які імена: Гафійка, Світлана... І які села — Чорторія, Кам'яний Брід, Вишня Студена. Це ж не села — сонячні кларнети. Та якби я народився в селі Вишня Студена, то став би не те, що артистом, а Андрієм Малишком чи Платоном Майбородою. А так що, зовуть Іваном, виріс в Іванкові. Суцільна проза.

Іван Симоненко ■ Знявся у фільмах «Здрастуй, Гнате!», «Між високими хлібами», «Родина Коцюбинських», «Хліб і сіль», «Юркові світанки». 1977 року закінчив режисерський факультет свого інституту і прийшов на студію ім.Довженка як режисер. Поставив фільми: «Весь світ в очах твоїх» (разом із С.Клименком), «Подолання» (разом із М.Літусом). Залишив кіно ■

Валерій Бесараб ■ Зіграв головні ролі у фільмах «Здрастуй, Гнате!», «Срібний тренер», «З днем народження», «Бухта Олени», «Ключі від неба». Перейшов працювати в театр і нині — народний артист України, провідний актор Національного театру російської драми ім.Лесі Українки ■

Валерій Бесараб:

Коли мені було шість років, я одержав запрошення знятися в ролі симпатичного малюка у фільмі «Команда з нашої вулиці». Через свою маму я дав позитивну відповідь. А перед вступними іспитами хтось порадив мені випити пектусин (для тембру), але скільки — не сказав. Я випив цілу склянку і пішов читати вірші. Не дивно, що після такої дози в горлі шипіло, а тембр... Не встиг я прочитати чотири рядки, як хтось з комісії зауважив: «Товариш Бесараб, мабуть, імітує стару грамофонну платівку». Може, за це й прийняли. Перевтілитись у платівку — теж мистецтво.

Юрій Гаврилюк:

Щодо мене, то мій шлях традиційний. У школі охоче займався самодіяльністю. У драмгуртку Палацу культури заводу «Більшовик» грав у виставі «Юність батьків». Якось побачили мою гру «сусіди»-режисери кіностудії ім.О.Довженка М.Маєвська та О.Маслюков і запросили мене знятися в ролі Сашки Волошина у фільмі «Партизанська іскра». Так що досвід якийсь є.

Юрій Гаврилюк ■ Знявшись у фільмі «Довга дорога в короткий день», залишив кіно. Як склалась його подальша доля — невідомо ■

Віктор Степаненко:

Народився в Горлівці. Після десятирічки пішов у Єнакіївський гірничо-будівельний технікум. Батько і старший брат — шахтарі. У школі й технікумі був визнаним конферансьє. Читав О.Вишню, С.Руданського і Б.Олійника. Не закінчивши технікуму, пішов у студію циркового мистецтва. Не прийняли. «Погано стрибаєш,» — сказали. Тоді я р-раз — і так стрибнув на кінофакультет, що циркачі тільки рота роззявили. А що далі буде? — не знаю. Може доведеться ще раз стрибати. А куди?

Віктор Степаненко ■ (1940 — 1999) Знявшись у трьох фільмах: «Анетта», «Бур'ян», «20 хвилин мовчання», переїхав до НДР в театр Групи Радянських Військ, водночас знімався у фільмах «Наш час — нуль», «Жар сонця», «Чемоданний настрій». Після повернення до Києва знявся у фільмах «Біле коло», «Тачанка з півдня», «Бентежний Оріон», «Не плач, дівчинко», «Важкі поверхи», «Штормове попередження» ■

Віталій Дорошенко ■ Знявся у фільмах «Розвідники», «Гольфстрім», «Де ви, лицарі?», «За твою долю», «Ключі від неба», «Та сама ніч», «Ні пуху, ні пера», «Непосиди», «Море», «Червоні дипкур'єри», «Втеча з тюрми», «В лісах під Ковелем», «Танкодром». Багато працює на дублюванні фільмів (диплом МКФ «Стожари» «Золотий голос України», 1997). Актор кіностудії ім.О.Довженка ■

Віталій Дорошенко:

Моя мама хотіла, щоб я став інженером-суднобудівельником, а мені здавалось, що моя стихія не море, а сцена. Для початку я пішов до Одеського театру ім.Жовтневої революції робітником сцени. Тут я помітив, що праця робітника сцени значно легша, ніж акторська, й актори заздять їхній незалежності та спокійному життю, але від своєї мрії стати артистом я... не відмовився.

Борислав Брондуков:

Ось які в нас кіндерзунди. Ст я, наприклад, зробив свій перший кінотрюк, коли з дитячою безпосередністю вистрибнув з коляски, стукнувся об землю і заверещав. Але це був не голий натуралізм, адже я не просто верещав, а виражав почуття. Потім я захопився кінотеатральною діяльністю. В першому класі створив комплексну групу і запросив до неї хлопців села Дубове на Київщині, де народився. Переглянувши який-небудь фільм, ми витворяли епізоди, що запам'яталися. Сцену заміняв поміст недобудованої чи напівзруйнованої хати (це були перші повоєнні роки). Траплялось, що за вхід давали хто морквину, хто кілька картоплин. А що? Тоді це дорівнювало вартості квитка в партер на Магомаєва...

Борислав Брондуков ■ Знявся у фільмах «Бур'ян», «Гольфстрім», «Анничка», «Камінний хрест» (приз за кращу чоловічу роль Все-союзного КФ, Ленінград, 1968), «Олеся», «Захар Беркут», «Гостра розмова» (диплом Всесоюзного КФ, Вільнюс, 1981), «Афоня», «Гараж», «Осінній марафон», «Премія», «Спортлото-82», «Табір йде в небо». У творчому списку — більше ста картин. Народний артист України, лауреат державної премії ім.О.Довженка ■

Олексій Кондратенко:

Куди вже мені, сірому, до цих титанів? Один ще з коляски виражав почуття за системою Станіславського, інший з шести років «ліпив» образ симпатичного малюка на екрані. А я запам'ятав тільки, як гірко плакав, коли приїхав з Кривого Рогу і не пройшов третій тур. І як Віктор Іларіонович Івченко підтримав мене і дав сили і можливість скласти екзамен ще раз...

Олексій Кондратенко

Пішов з кіностудії і змінив професію ■